

Cauza C-278/05

Carol Marilyn Robins și alții împotriva Secretary of State for Work and Pensions

[cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată
de High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division]

„Protecția salariaților în cazul insolabilității angajatorului — Directiva 80/987/
CEE — Transpunere — Articolul 8 — Sisteme suplimentare de asigurări sociale la
nivel de întreprindere sau grup de întreprinderi — Pensii pentru limită de vârstă —
Protecția drepturilor dobândite — Întinderea protecției — Răspunderea unui stat
membru ca urmare a transpunerii incorecte a unei directive — Condiții”

Concluziile avocatului general J. Kokott prezentate la 13 iulie 2006 I - 1057

Hotărârea Curții (Camera a doua) din 25 ianuarie 2007 I - 1081

Sumarul hotărârii

1. *Politică socială — Apropierea legislațiilor — Protecția lucrătorilor în cazul insolabilității angajatorului — Directiva 80/987 (Directiva 80/987 a Consiliului, art. 8)*

2. *Politică socială — Aproximarea legislațiilor — Protecția lucrătorilor în cazul insolvenței angajatorului — Directiva 80/987*
(Directiva 80/987 a Consiliului, art. 8)
3. *Drept comunitar — Drepturi acordate particularilor — Încălcare de către un stat membru — Obligația de a repara prejudiciul cauzat particularilor*
(Directiva 80/987 a Consiliului, art. 8)

1. Articolul 8 din Directiva 80/987/CEE privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția salariaților în cazul insolvenței angajatorului trebuie interpretat în sensul că, în caz de insolvență a angajatorului și de insuficiență a resurselor sistemelor suplimentare de asigurări sociale la nivel de întreprindere sau grup de întreprinderi, finanțarea drepturilor dobândite la pensii pentru limită de vârstă nu trebuie, în mod obligatoriu, nici să fie asigurată de către statele membre și nici să fie integrală.

necesare pentru „protejarea intereselor” persoanelor vizate, articolul 8 din directivă acordă statelor membre, în vederea stabilirii nivelului protecției, o marjă largă de apreciere, care exclude o obligație de garantare integrală.

(a se vedea punctele 35, 36, 45 și 46 și dispozitiv 1)

Într-adevăr, pe de o parte, textul articolului 8 din directivă, în măsura în care acesta afirmă, în general, că statele membre „se asigură că sunt luate măsurile necesare”, nu impune acestor state să finanțeze ele însele drepturile la prestații a căror protecție trebuie realizată în temeiul directivei, ci le lasă acestora o marjă de apreciere în ceea ce privește mecanismul care trebuie adoptat pentru realizarea acestei protecții. Pe de altă parte, întrucât se limitează să prevadă, în general, adoptarea de măsuri

2. Articolul 8 din Directiva 80/987 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția salariaților în cazul insolvenței angajatorului, care impune statelor membre să se asigure că sunt luate măsurile necesare în vederea protejării intereselor salariaților cu privire la drepturile la pensie pentru limită de vârstă în cadrul sistemelor suplimentare de asigurări sociale, se opune unui sistem de protecție susceptibil să ducă,

în anumite situații, la o garantare a prestațiilor limitată la mai puțin de jumătate din drepturile care se cuveneau unui salariat.

Într-adevăr, chiar dacă nici acest articol și nici vreo altă prevedere a directivei menționate nu conțin elemente care să permită stabilirea cu precizie a nivelului minim cerut pentru protejarea drepturilor la prestații în cadrul sistemelor suplimentare de asigurări sociale, un astfel de sistem nu poate fi considerat, ținând seama de expresia voinței legiuitorului comunitar, ca fiind conform cu definiția termenului „a proteja” utilizat la articolul 8 din directivă.

(a se vedea punctele 56, 57 și 62 și dispozitiv 2)

3. Responsabilitatea unui stat membru pentru prejudiciile cauzate particularilor printr-o încălcare a dreptului comunitar presupune ca norma de drept încălcată să aibă ca obiect acordarea de drepturi particularilor, încălcarea să fie suficient de gravă și să existe o legătură directă de cauzalitate între încălcarea obligației care îi incumbă statului și prejudiciul suferit de persoanele vătămate. În ceea ce privește condiția unei încălcări suficient de grave a dreptului comunitar, aceasta implică o încălcare manifestă și gravă de către statul membru a limitelor

puterii sale de apreciere, elementele care trebuie luate în considerare în această privință fiind în special gradul de claritate și de precizie al normei încălcate, precum și întinderea marjei de apreciere pe care această normă o lasă autorităților naționale. Această marjă de apreciere, care constituie un criteriu important, este în mare măsură tributară gradului de claritate și de precizie al normei încălcate.

În ceea ce privește articolul 8 din Directiva 80/987 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la protecția salariaților în cazul insolvenței angajatorului, care impune statelor membre să se asigure că sunt luate măsurile necesare în vederea protejării intereselor salariaților cu privire la drepturile la pensie pentru limită de vârstă în cadrul sistemelor suplimentare de asigurări sociale, având în vedere generalitatea termenilor, acesta conferă statelor membre o marjă largă de apreciere în vederea stabilirii nivelului de protecție a drepturilor la prestații. Pentru acest motiv, responsabilitatea unui stat membru ca urmare a transpunerii incorecte a unei directive este condiționată de constatarea unei încălcări manifeste și grave de către acel stat a limitelor care sunt impuse puterii sale de apreciere.

Pentru a stabili dacă această condiție este îndeplinită, instanța națională sesizată cu o cerere de despăgubire trebuie să țină seama de toate elementele care caracterizează situația care îi este prezentată. Printre aceste elemente se numără în special, în afara gradului de claritate și de precizie al normei încălcate și a întinderii marjei de apreciere pe care această normă o lasă autorităților naționale, caracterul intenționat sau neintenționat al neîndeplinirii obligației sau al prejudiciului produs, caracterul

scuzabil sau nescuzabil al unei eventuale erori de drept, împrejurarea că atitudinile adoptate de către o instituție comunitară au putut contribui la această omisiune, la adoptarea sau la menținerea unor măsuri sau a unor practici naționale contrare dreptului comunitar.

(a se vedea punctele 69, 70, 72-77 și 82 și dispozitiv 3)